

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul
ca sânul rătăciți...”

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet

inscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 97-1943.

Organ al Asociației „Astra”

Redactor responsabil: Nic. NICOARĂ-DOBĂRCEANU

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Viața nu stă pe loc

Rânduiala firii este ca să nu se facă nicio pauză în curgerea vieții. Unde cursul ei se oprește, se arată moartea, ori se fac spărturi și prăpăstii cari nu mai pot fi umplute.

Toate lucrurile firii sunt în continuă muncă și mișcare. Chiar atunci când ea nu se vede cu ochii. O piatră pornită spre a se măcina, sau alta care crește din materialele din jurul său, merg mereu spre ținta lor, deși nu vedem procesul de descompunere sau de creștere, numai vedem nici procesul de creștere a plantelor, a arborilor, sau a animalelor. La anumite depărțări de vreme mai băgăm numai de seamă că cutare stâncă se prăbușește din munte, că iarba a crescut, că un copac e mai gros și mai înalt, că vițelul a ajuns junc sau bou, copilul om mare. Vedem rezultatul lucrării nevăzute a vieții care e în continuă scurgere, fie spre declin sau moarte.

Abia a căzut frunza în toamnă și mai vedem mugurii din cari vor eși frunzele cele nouă în primăvară. Ahea am cărat grâul, și ne apucăm la arat miriștele. Ahea am sfricat și am pus grăunțele în coș, și eșim la semănat pentru recolta viitoare. Dar viața sănătoasă nu stă nicio clipă pe loc, nici chiar când se produc mari nenorociri aduse de natură: inundații de râuri, secetă cumplită, ploi peste măsură, când bate ghiafa. Natura cu legile ei nu cunoaște oprire din lucru. Și nici omul cuminte și harnic. Întâmplările vieții pot fi multe și neașteptate, mai ales în vreme de război. Te poți trezii într-o zi fără casă, fără masă, fără trudnica ta agoniseală. Dar omul trebuie să urmeze între toate împrejurările, cursul naturii: să nu stea pe loc cu brațele încruciate, mirându-se sau îngrozindu-se de felurile întâmplări fericite sau nefericite. Până când ești viu și sănătos, ai rămas cu avuția cea mai mare pe care ți-a dat-o Dumnezeu. Căci cu viața și sănătatea ai câștigat și agoniseala și tot cu aceste lozuri vei câștiga alta.

Numai să nu-ți pierzi credința și curajul de lucru și să te pui pe treabă. Să nu lași să treacă vremea lucrului fără să-l faci la timpul său. Căci numai când te descurajezi și stai cu brațele încruciate, poate veni nenorocirea cea mare. Până lucrezi cuminte și cu harnicie, poți fi sigur că vei eși iar deasupra și a strâmtorii și a necazurilor...

Au căzut ploi bune peste toată țara. Toamna se prelungește, a durdui ca vara la începutul lui Octombrie. Vreme bună de arat și semănat a dat Dumnezeu. Ești, oameni buni, cu plugurile și arași și pământurile celor ce nu mai au cu ce ara. Viața nu stă pe loc și suntem dator să-i ascultăm porunca.

URMĂRIND RĂZBOIUL LU III...

Situația politică și militară a săptămânii

- Lovitura de stat din Ungaria și urmările ei pentru desfășurarea războiului -

Evenimentul cel mai de seamă ivit la începutul acestei săptămâni, pe plan extern, este, fără îndoială, lovitura de stat ce s'a produs în Ungaria, prin arestarea regentului Horthy și preluarea puterii de către maiorul Salossy șeful organizației politice așa numită „Săgețile de foc” — organizație asemuitoare cu aceea a gărzii de fier din România.

După ce regentul Horthy, conducătorul din ultima vreme al Ungariei, a adresat o proclamație către popor, a fost arestat din ordinul guvernului Salossy, ca vinovat pentru că a încercat să ceară armistițiu Puterilor Aliate și astfel să rupă legăturile cu Germania.

Preluând puterea „Săgețile de foc”, prin maiorul Salossy, eliberat din închisoare, a dat o proclamație către poporul și armata maghiară, pentru a continua mai departe lupta alături de Germania și deci împotriva Națiunilor Unite.

Odată cu proclamația, guvernul Salossy a făcut — prin organele de siguranță — mai multe arestări printre membrii guvernului și partizanii mișcării de ieșire a Ungariei din alianța cu Germania, Italia și Japonia.

Înainte de a fi arestat regentul Horthy a anunțat, la postul de radio, că armatele maghiare au încetat lupta împotriva Națiunilor Unite, — socotind că orice sforțare alături de Germania este zadarnică.

Noul guvern, pentru a stăpâni mai bine situația, a declarat starea de asediu pe întreg cuprinsul țării. Cu toate acestea populația dela orașe a continuat manifestările pentru pace.

Situația Germaniei

Evenimentele din Ungaria au provocat, după cum era și firesc, vie îngrijorare în cercurile politice și militare Germane, care se văd părăsite de ultimul stat aliat din Europa centrală. Am putea spune că armata și nu mai puțin poporul maghiar trece prin serioase frământări, cari pot lua întorsuri serioase și cu mult mai grave în paguba Germaniei.

Despre o prea serioasă rezistență a Ungariei împotriva ofensivei româno-sovietice nu se mai poate vorbi. Ba, ne putem aștepta, dela o zi la alta, ca mișcarea „Săgeților de foc” să nu mai fie cu nimic folositoare, atât pentru cauza Ungariei cât și pentru aceea a Germaniei.

(Continuare în pag. 4-a)

Firea românului

Nu suntem un neam răzbuțător, nu-i în firea noastră să urmărim porunca păgândă: dinte pentru dinte. Ținem minte, e adevărat, și binele și răul pe care ni-l fac alții și uneori ne și gândim la răzbunare. Dar când să ajungem la faptă, o lăsăm mai domol, ori o uităm de tot.

Din această cauză unele popoare vecine, cari ne cunosc, ne disprețuiesc, ne numesc lași sau nepulincioși și cutoză să încerce asupra noastră ori ce fâlnicie și nedreptate, cum au făcut și în viitorul nostru trecut. Românul e dela firea lui nu laș, lipsit de curaj, ci îndelung răbdător. Îndelung răbdător pentru că are o fire blândă, și nu ridică bucuros nici măciuca, nici securea, decât doar când i-a „ajuns cuțitul la os” și nu mai poate răbda. Atunci el poate ajunge cumplit în răzbunare, dar nu mai poate fi făcut el răspunzător pentru ceea ce săvârșește în orbirea mâinii, ci cei cari l-au adus aici.

Noi nu iubim ci ne îngrozim de crimă, de ucidere, nu numai pentru că firea noastră e dulce și blândă ci și pentru că suntem un neam cu sufletul pătruns de aproape douăzeci de ani;

(Continuare în pag. 3-a)

Un plan pentru păstrarea păcii în viitor

Guvernul Marelui Britanii a publicat la începutul acestei săptămâni conținutul planului pentru păstrarea păcii și asigurarea liniștii între popoarele

lumii, după terminarea acestui război

Se spune că acest plan este rezultatul importantelor discuții ce s'au desfășurat la Washington (Statele Unite) între 21 August și 7 Octombrie a. c. între reprezentanții Marelui Britanii, Statele Unite, Sovietele și China. Toate statele reprezentante prin delegații lor la această conferință s'au legat să ducă la îndeplinire clauzele cuprinse în marele plan care va călăuzi activitatea de după război a așa zisei organizații mondiale „Națiunile Unite” (un fel de Ligă a Națiunilor).

Arestarea unor demnitari români cari au girat semnarea dictatului dela Viena

Către sfârșitul săptămânii trecute guvernul țării, prin organele sale de siguranță, a procedat la arestarea mai multor foști miniștri cari s'au făcut vinovați de semnarea și aprobarea Dictatului dela Viena, din August 1940, prin care s'a dat Ungurilor Transilvania de Nord. Printre cei arestați, pentru această vină, se află dnii: Valer Pop, Ion Gigurtu și M. Manoilescu.

În același timp s'au luat măsuri pentru arestarea d-lor: Nechifor Crainic, scriitor, profesor la Facultatea de Teologie din București și Dr. Ilie Rădulescu, fost director al ziarului „Porunca Vremii” — acuzați că prin scrisul și finuta lor din ultimii ani au contribuit la pregătirea terenului în vederea intrării noastre în război alături de Germania și împotriva aliașilor cari ne-au ajutat să făurim România Mare dela 1918. Cei doi au fost arestați la Sibiu, unde au căutat refugiu și scăpare.

Deasemenea au mai fost arestați o seamă de înalți demnitari și funcționari superiori ai așa zisului Guvernământ al Transnistriei.

O nouă Societate a Națiunilor

Guvernele din Londra, Moscova, Washington și Ciung-King au publicat deodată conținutul hotărârilor la cari a ajuns conținutul dela Dumbarton Oaks după 6 săptămâni de lucru. Textul acesta cuprinde propunerile conferinței pentru alcătuirea unei organizații internaționale, care să apere pacea și să înfrângă orice încercare războinică.

Propunerile acestea preconizează înființarea unei societăți cu numele: „Națiunile Unite”, care va cuprinde la început toate popoarele ce luptă acum în comun pentru înfrângerea puterilor războinice, iar cu timpul și pe cele ce vor avea dorința de a colabora la păstrarea păcii.

Se mai spune că societatea are pa-

tru foruri: adunarea generală care cuprinde pe delegații tuturor statelor membre și care se va întruni ordinar odată pe an, iar extraordinar de câte ori va fi trebuință; Consiliul de Siguranță, care va cuprinde delegații a 11 națiuni și anume 4 permanente (pe ai Angliei, Rusiei, Statelor Unite și Chinei), și 7 aleși prin rotație de Adunarea generală; Curtea internațională de justiție și un Secretariat general.

Societatea va avea la dispoziție o forță armată pentru îndeplinirea scopului ei. O hotărâre validă trebuie să întrunească două treimi din voturile membrilor. Fiecare stat e obligat să pună la dispoziția societății forțele sale cerute împotriva statului agresiv.

De la o săptămână la alta

Știri din țară și de pretutindenea

Repunerea în funcțiune a unor linii ferate spre Moldova

În deplină înțelegere cu înaltul Comandament Sovietic, guvernul țării a luat măsuri pentru punerea în starea de a permite circulația trenurilor, a mai multor linii ferate care fac legătura între Moldova și restul țării.

Astfel se anunță că personalul românesc de stații, a început să funcționeze obișnuit în toate gările de pe linia București, Ploiești, Buzău, Mărășești, Tecuci, Bârlad, Zorleni, Crasna și Buhăești. Pe aceste linii trenurile circulă normal.

Înlăturarea din serviciu a slujbașilor sași și unguri

Ministrul lucrurilor publice a luat notă de să dea afară din slujbe pe toți funcționarii de origine etnică germană și maghiară.

În acest scop s-au dat dispoziții tuturor direcțiilor care atârnă de acest departament, Direcțiunea generală C. F. R., Direcțiunea poștei și a telegrafului, precum și aceea a telefoanelor. Măsura de concediere primește atât pe funcționarii din birou, cât și pe alții angajați, ca lucrători definitiv sau pe termen.

Sașii hitleriști își pierd cetățenia română

După ce guvernul a luat măsura desființării organizației politice a Grupului Etnic German din România

Posta Administrației

I. Oancea, Abonat 1091: Am primit poștala Dvs. din 1 X. a. c. Ne miră foarte mult că numai după un an și jumătate ne comunicați că nu primiți regulat foaia de și când ați binevoit a ne trimite abonamentul pe un an nu ne-ați amintit nimic. Cercetați Dvs. pe la of. Hoghiz dacă va sosit foaia sau nu. Vina nu este a noastră, dela noi merge regulat. Așteptăm rezultatul cercetărilor Dvs. și vă rugăm a ne trimite și abonamentul care a fost scade la 1 Mai 1944.

Nicolae Letca: Am primit atât poștala cât și Lei 250 pentru care vă mulțumim. Abonamentul Dvs. este plătit până la 1 Febr. 1945.

Acțiunile de abonamente

Au binevoit a ne ușura din sarcinile materiale, prin plata la timp a abonamentului, următorii:

Lei 250 Camera agricolă; Lei 700 Ionel Căliman, Nicolae Pavel; Lei 250 Elena Deaconescu; Lei 220 Stanciu Nicolae; Lei 200 Ioan Colojaru; Lei 25 Zeflea Nechita, Zeflea Marc; Lei 100 Dr. Iuliu Cârja (diferența)

Lei 500, Dr. L. Ionășiu, medic, Jitean Ioan, Victor Lupșa, Raduțiu Zaharia, Dr. Cornel Papp, not. publ., Dr. Vasile Meșter, Stan Traian I. Șofron, Gheorghe Șoanța, Dr. R. Speck, Ciofan Ioan, Blezu Man, Franea Teodor, Jugarean Stanciu, Dr. Ioan Dordea adv.

FIREA ROMANULUI

(Continuare din pag 1-a)

de învățăturile și poruncile Evangheliei, și așa știm că răfuiala între om și om și popor și popor, nu se face cu secura, ci cu mintea și cu legea care face dreptate între oameni. De aceea puține popoare din lume însă-țosează așa de tare după dreptate. Alte neamuri se mai ușurează, își fac singure „dreptate”, vărsând sânge, răpind și distrugând avutul altuia. Românul însă se stăpânește și își concentrează toată suferința în nădejdea dreptății: legea dreaptă să facă răfuială și să răzbuieze nu ciomagul.

Mulți străini ne cred, din acest motiv, niște neputincioși, dar în realitate noi suntem cu mult mai oameni decât ei și cu mult mai cuminiți. Pen-

a fost supus aprobării consiliului de Miniștri un plan de lege prin care se arată cum urmează a se declara decăzute din cetățenia română toate acele persoane de origine etnică germane cari au făcut parte din așa zisele formații S. S. sau din orice altă organizație hitleristă, civilă sau militară.

Iată, dar, cum sunt pedepsiți toți aceia cari au umblat pe două căi într-o țară care le-a acordat drepturi mai mult decât legale.

S'a pus la cale un nou omor împotriva lui Hitler

După unele știri răspândite de un ziar suedez, în cercurile generalilor germani ar fi izbucnit o nouă revoltă împotriva regimului național socialist condus de Hitler. Această revoltă a fost stârnită prin aceea că Hitler a numit mai mulți generali din unitățile politice S. S., în posturi de mare răspundere în conducerea războiului. După părerea generalilor de carieră aceste abuzuri ale lui Hitler, vor duce la serioase frământări în sânul armatei și al poporului german.

Noul șef al marelui Stat Major

M. Sa Regele Mihai I a binevoit a primi demisia din funcția de șef al Marelui Stat Major a d-lui general de Corp de Armată Adjutant Mihail Gheorghe, care a fost numit inspector general ai Infanteriei. În locul d-lui general Mihail Gheorghe a fost numit d. general în rezervă, Rădescu Nicolae, care odată cu încredințarea acestui înalt post de răspundere, a fost avansat la gradul de General de Corp de Armată.

Ministru Economiei Naționale a demisionat

D. general de Divizie Gheorghe Potopeanu și-a dat demisia din postul de ministru al Economiei Naționale. Până la numirea unui nou titular, lucrările ce sunt de competența Ministerului Economiei Naționale, vor fi conduse de d. prim ministru general de Corp de Armată, adjutant C. Sănătescu.

S'a dat slobozenie de funcționare unor secte religioase

Printr'un ordin circular, Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, face cunoscut tuturor prefecturilor de județ din țară, că s'a dat deplină libertate de funcționare pe teren religios a sectelor de soi baptist, asociațiile religioase, adventiștii de ziua a 7-a și creștinii după Evanghelie. Odată cu aceasta, prefecturile de județ au fost îndrumate să desijileze și să predea

conducerii acestor secte, toate bunurile cari le-au aparținut.

Serioase îngrijorări în Turcia

Intrevederile ce au avut loc la Moscova între d-nii Churchill, primul ministru al Marii Britanii și Mareșalul Stalin, au atras luarea aminte a tuturor cercurilor politice mondiale. Un vădit interes față de această întrevedere au arătat, mai ales, statele europene și în deosebi cele din imediata vecinătate a mării noastre aliate dela Răsărit. Atât postul de radio cât și întreaga presă turcă n'a putut ascunde neliniștea care stăpânește cercurile politice turcești pe urma întâlnirilor dela Moscova.

Un plan pentru liniștea pop. rului european

După cum lasă să se înțeleagă postul de radio Londra, printre alte importante probleme internaționale discutate la Moscova, ar fi și aceea a asigurării unei cât mai depline liniști la frontierele Rusiei Sovietice, după terminarea războiului. De aceea s'a luat sub o atentă examinare dorința Rusiei de a avea o largă înrăurire în țările din sud-estul european. După cât se spune, Polonia, Cehoslovacia, România și Ungaria urmează să facă parte din așa zisul sistem de securitate al Uniunii Sovietice. Cu alte cuvinte aceste patru țări vor avea să garanteze împreună o liniște cât mai deplină pentru frontierele de apus ale Rusiei, conlucrând, împreună cu ea, la reorganizarea lumii viitoare.

Bulgaria silită să-și retragă trupele de ocupație

De îndată ce a fost eliberată Atena (capitala Greciei,) Mareșalul Talbukin-comandantul forțelor Sovietice cari operează în Bulgaria a fost încunoscintat că guvernul bulgar a luat măsuri pentru retragerea grabnică a trupelor de ocupație ce se aflau pe teritoriul Greciei. Mai înainte cu câteva zile, guvernul bulgar s'a grăbit să-și retragă trupele de ocupație pe cari la ordinul

Germaniei le-a trimis în țara vecină, Iugoslavia.

Suspendarea ziarului „Universul”

În vremea ce se produceau arestările celor de mai sus, guvernul a interzis apariția, pe mai departe a ziarului „Universul”, de sub conducerea d-lui Ion Lugojanu.

S'a oprit orice intrunire și manifestație politică

După cum s'a observat în ultima vreme mai multe partide din cele cari alcătuiesc Blocul Național Democrat și-au ținut atât în capitală, cât și în provincii, adunări politice (pentru a-și anunța programele de guvernare și măsurile ce urmează a se lua împotriva vinovaților de dezastrul țării.

O astfel de întrunire urma să țină și Partidul Național Țărănesc în Capitală pentru Duminică 15 Octombrie a. c.

Această întrunire nu s'a mai putut ține, deoarece din ordinul primului ministru, d. general Sănătescu, au fost oprite, pe viitor, orice întrunire și manifestație politică.

Situația din Ungaria se înrăutățește

Pe măsură ce trupele româno-sovietice își deschid tot mai adânc și mai larg drumul spre inima Ungariei, situația devine tot mai critică pentru țara care a săvârșit atâtea fărâdelegi împotriva statelor cu care s'a învecinat.

Mai mulți ofițeri unguri împreună cu unitățile lor au trecut în tabăra armatelor sovietice declarând că refuză să mai continue lupta.

Mai nou se anunță că șeful armatei l. maghiare s'a predat armatelor rusești.

În Japonia au început noul recrutări

Japonia fiind angajată într'un greu războiu cu America, se află într'o situație dintre cele mai nenorocoase.

Covârșită de forța armată a Statelor Unite, Japonia se vede constrânsă de a face recrutarea fineretului până la vârsta de 17 ani.

Legiuiri cuminiți

Anglia e o țară în care până bine decurând n'au fost decât două partide politice, cel liberal și cel conservator dar din cauza aceasta ea n'a rămas în urma nici unei țări europene în ceea ce privește progresul pe toate căile și bunăstarea locuitorilor. Acum mai este și un al treilea partid, numit laborist sau al muncitorilor de toate categoriile.

De vreo două sute de ani partidele politice din Anglia au fost păzitoare a legilor și instituțiilor vechi cari sau adevărit a fi bune și folositoare și nu au schimbat sau au șters decât pe acele care nu se mai potriveau cu vremurile, aducând altele în locul lor. Dar totdeauna înoirile folositoare s'au făcut acolo pe cale pacinică prin bunăînțelegere între partide, prin legi, nu prin revoluții

Așa lucrează englezii și acum. Lozincă vremurilor noastre și mai a'les a lumii de după războiu este o mai bună împărțire a dreptății sociale în toate țările. Grijă mai mare de cei mulți, de toate categoriile de muncitori.

Iată că Anglia n'a așteptat nici sfârșitul războiului ci a adus o lege de asigurare socială în care intră

fiecare cetățean de orice treaptă ar fi.

Dreptatea socială cere ca orice muncitor să aibă de lucru, să câștige nu numai pentru a putea trăi de azi pe mâine și a-și crește copiii, ci și pentru a se instrui și a se putea bucura de mijloacele culturii. Deci să aibă omul și bani de întrecut pentru școală, pentru carte, pentru un teatru sau cinematograful.

Lucrul acesta era asigurată în Anglia și mai înainte, în mare măsură. Dar cel mai mare rău era că dacă cineva ajungea invalid și nu mai putea lucra, sau când eșia din lucru pentru neputințele bătrânețelor, mulți nu mai aveau mijloace de existență.

Prin legea ce s'a făcut acum oricare cetățean al Angliei când nu mai poate lucra, din ori care motiv, va primi un salariu lunar dela Stat, ca un drept al lui, nu ca milă, din care va putea trăi omenește câte zile va mai avea.

O altă lege în pregătire va trece în posesiunea Statului, adică a poporului întreg marea industrie, împiedecând astfel ca averile mari să se mai grămădească numai în mâna câtorva.

Legiuirea cuminte, după cerința vremurilor, e mai folositoare și mai omenească decât ori ce revoluție.

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

ABONAMENTE

Pe un an — — — — — Lei 500.— Instituții și autorități Lei 2.500 —
Pe o jumătate de an — „ 250.— Abonament de sprijin „ 6.000.—
Pentru negustori și com., 700.— PREȚUL UNUI NUMĂR „ 7.—

● **Pentru cei cari vor să fie primari „cu puterea.”** În ultima vreme s'a constatat că în unele comune din țară au fost înlăturați primarii și slujbașii stului și în locul lor s'au pus „cu puterea” alții, fără ca autoritățile superioare să-și fi dat legala aprobare. Socolindu-se că astfel de practici nu sunt în conformitate cu legile democrației, Ministerul Afacerilor Interne face cunoscut că nu va încuviința cu aprobarea legală pe aceia care se așează în posturi — așa „de capul lor.” Cei cari mai cad în astfel de greșeli vor fi arestați și judecați ca vinovații pentru acte de anarhie. Deci să lăsăm astfel de fapte mărunte pentru vremea lor și cu aprobarea autorităților în drept.

● **Alexandrin Gr. Cantacuzino.** Marți în 10 Octombrie a. c. s'a stins din viață la București, venerabila și buna româncă Alexandrina Gr. Cantacuzino. Defuncta a deținut timp de mai mulți ani calitatea de prezidență a Societății ortodoxe Naționale a Femeilor Române din țară, muncind cu zel pentru împlinirea nevoilor celor mulți și nevoiași.

● **Orașele din Uniunea Sovietică se pregătesc de pace.** În mai multe orașe principale din Rusia Sovietică se fac pregătiri pentru pace. Pe măsură ce războiul se îndepărtează tot mai mult de fruntariile aliate noastre dela răsărit, populația satelor și a orașelor sovietice își reia viața obișnuită dinainte de războiu. Mai nou aflăm că în marele oraș Leningrad s'au reaprins pe străzi lămpile electrice, nemai simținduse nevoia de camuflare.

● **Ultimele eforturi ale Germaniei,** pentru a mai amâna sfârșitul prăbușirii, constau acum în construirea de fortificații (intărituri) în jurul țării. În acest scop au fost mobilizați toți bărbații între 16-65 de ani, pentru a lucra la ridicarea întăriturilor. Dacă socotesc nemții că și aceasta este o armă secretă apoi... slabă nădejde.

● **Evacuarea Budapestei.** Războiul se apropie cu pași repezi de porțile capitalei maghiare. După ce s'a aflat de căderea Clujului guvernul maghiar a luat măsuri pentru evacuarea Budapestei. Autoritățile și populația acestui oraș, precum și a celor din regiune se vor retrage spre Apus.

● **Peste 5 milioane de lei s'au furat,** în plină zi, din lada de bani a direcțiunii tehnice și economatului căilor de comunicație pe apă din București. Casierul, Constantin Mănici, aflându-se în birou, pe la orele 1'30 a. m. a fost atacat de doi necunoscuți dintre cari unul îmbrăcat în uniformă militară, cărora a fost silit să le predea conținutul din casa de fier în suma de 5 milioane și 500 mii lei.

● **Pentru cei cari au târât țara în război,** guvernul actual a prevăzut pedepse nu dintre cele mai ușoare. Dar înainte de a se trece la judecarea și pedepsirea lor s'a simțit nevoia modificării unor articole din Constituție, astfel ca pe temeiul așa zisului „arti-

col unic” din Constituție să se poată aplica pedepsele legale.

● **Pe ce se duceau banii țării.** La scurt timp după arestarea Prof. Mihai Antonescu, fost vicepreședinte al consiliului de miniștri, autoritățile au început cercetări asupra averii acestuia care nu scăpa nicio ocazie de a spune că a fost băiat sărac, orfan de război, etc. Dela primele cercetări asupra averii sale s'a constatat că pe lângă banii ce i avea trimiși în Elveția (unde avea de gând să fugă), Prof. Mihai Antonescu și-a construit în București, o frumoasă vilă în valoare de 65 milioane lei, pe care a vândut-o în ultima vreme. Autoritățile au mai constatat, că susnumitul a cerut să i se pună la dispoziție, oină visteria țării, nici mai mult, nici mai puțin, decât 20 miliarde lei, pentru a se putea întreține în Elveția, el și acei cari l-au servit, ca slugi credincioase, în cei patru ani de dictatură — Norocul țării, însă, că cele 60 de miliarde au rămas în visterie. Iată de ce au fost în stare oamenii regimului trecut.

● **Cele mai bune reparațiuni de ceasornice, în cel mai scurt timp și garantate, se execută numai la firma IOAN PINTEA, Sibiu, str. Tribunei Nr. 14, maestru premiat de Ministerul Muncii.**

● **Locuri vacante de meseriași la căile ferate.** Direcțiunea Generală C. F. R. încunoștințează, pe aceasla cale, că la 15 Noemvrie a. c. ora 8 dimineața se va ține un concurs pentru ocuparea a patru locuri vacante de lucrători la inspecțiile de poduri C.F.R. București, Focșani și Sibiu. Cei ce voesc a se prezenta la concurs pot lua informații dela direcțiile respective.

● **Ultimul termen pentru predarea lânii.** Ultimul termen pentru predarea lânii, trebuincioasă nevoilor armatei, a fost stabilită pe data de 30 Octomvrie a. c. Lâna va fi plătită la prețurile oficiale statornicite prin Decizia Ministerială Nr. 402 publicată în Monitorul oficial Nr. 87 din 12 Aprilie 1944.

● **Reluarea legăturilor economice cu Rusia.** Guvernul, pe lângă alte probleme, este preocupat și de aceea a reluării legăturilor noastre economice cu Rusia. Urmează să vedem cum vor fi reluate aceste raporturi și ce rezultate vor da pentru prosperarea celor două țări aliate.

● **S' a tras „cu dunga” peste Hitler și Mussolini.** Primarul general al Capitalei a luat măsura ca toate străzile și piețele cari au purtat numele lui Hitler și al lui Mussolini să poarte pe viitor vechiul nume, care a fost schimbat decând cu alianța ce am încheiat-o cu Germania. După cât aflăm, prin această măsură guvernul țării își mărturisește, încăodată sincera sa prietenie față de aliații noștri firești.

● **Crucea Roșie, filiala Sibiu,** organizează la Teatrul Municipal, Duminică 29 Octomvrie ora 4, un mare recital de dans, în folosul Cantinei din Gară cu concursul celebrei dansatoare Jugoslave Mercedes Pavelici cu un program în întregime schimbat. Din compozitori: Musargski, Brediceanu, Milhaud, Bradici, Chopin, Wilckeus, Cantini, Paschil etc. Biletetele se pot reține din timp la Agenția Teatrală Băcilă.

URMĂRIND RĂZBOIUL LUMII...

Situația politică și militară a săptămânii

(Continuare din pag. 1.)

Cu alte cuvinte evenimentele din Ungaria au ușurat mult ofensiva sovietică spre țelurile ei principale: totala înghițire a Germaniei.

De aici încolo Germania va fi nevoită să se bizuie numai pe puterile ei proprii nemai putând nădăjdui nici un ajutor din partea vreunui stat european.

Așa fiind situația ne putem aștepta ca războiul să ia sfârșit încă în cursul acestui an, mai ales că depe toate teatrele de luptă trupele germane sunt în continuă retragere.

!oui p.ogrese pe frontul Transilvaniei

După cele mai proaspete comunicate

de războiu ale Marelui Stat Major al Armatei Române, reținem că în Transilvania de Nord trupele române în colaborare cu cele sovietice urmăresc zi și noapte, forțele germano-maghiare care se retrag în grabă. În ziua de 15 Octombrie a fost eliberat orașul Dej, după ce unitățile române au ajuns până la poalele munților Meseș și în regiunea localității Jibău. Au fost eliberate peste 70 de localități, printre cari: Ceaca, Gârbău, Gâlpaia, Unguraș, Ilida, Giroș, Voivodeni, Olpreț, Gulbeșul, Someșeni, Aluniș și Piotic.

Pe frontul din Ungaria, trupele româno-sovietice se află în ofensivă la apus de Tisa.

In Austria se anunță răscoală

Văzând situația critică din Ungaria, cercurile politice din Austria sunt cuprinse de serioase frământări. Se pune și în Austria problema unei cât mai urgente descotorosiri de alianța cu Germania. Nemții, prinzând de veste, au luat, ca de obicei, toate măsurile, pentru a stăvili revolta și manifestațiile

potrivnice intereselor ei în Europa Centrală.

Cu toate acestea se anunță că austriecii sunt hotărâți să facă tot ceea ce le stă în putință pentru a o rupe cu Germania, pentru că azi fiecare cetățean își dă seama că orice efort, alături de Germania, este zadarnic.

Cum se desfășoară criza de guvern în România

Scriam în într'unul din numeroasele trecute ale foii că în sânul Blocului Național Democratic care a dat lovitură din 23 August a. c. s'au ivit oarecari neînțelegeri, cari au deschis o așa zisă criză de guvern.

Intr'adevăr o criză de guvern stăruie în viața noastră politică de aproape două săptămâni.

Criza a fost provocată de deosebirea de vederi dintre șefii celor patru partide cari alcătuiesc blocul. Unii sunt pentru grabnice reforme lăuntrice, iar alții pentru amânarea acestor în zilele de liniște și după ce am ieșit cu bine din războiul pe care îl purtăm împotriva Ungariei și a Germaniei.

Până la încheierea foii nu am primit încă știri complete, cari ne-ar putea îndreptăți să înfățișem citi-

torilor cum anume va fi alcătuit noul guvern. Ceea ce putem anunța este însă că se vorbește stăruitor de lărgirea așa zisului front democratic, prin primirea în guvern a unor reprezentanți ai partidelor democratice, ca „Frontul Plugarilor” și Uniunea Patriotică.

După știrile so site dela București, săptămâna ce s'a încheiat a fost nespuse de frământată sub raportul politicii lăuntrice. Frământările s'au întezit mai mult după oprirea manifestației pe care a pregătit-o Partidul Național Țărănesc, pentru ziua de Duminică 15 Octombrie.

Increzătorii în judecata clară și în patriotismul de care sunt călăuziți sfetnicii Tronului, să așteptăm în liniște deslegarea acestei așa zise crize de guvern.

Uzina Electrică din Sibiu s. p. a.

In baza avizului Nr. 201 al Consiliului Superior al Exploat. rilor Comunale, aprobat de Ministerul Afacerilor Interne, cu Nr. 2959 din 15 Septembrie 1944 și în baza deciziunii a Primăriei Municipiului Sibiu, Nr. 322 din 22 Septembrie 1944 se va aplica cu începere dela 1 Septembrie 1944 la tarifele de electricitate și la taxele contoarelor o majorare a prețurilor, fixându-se următorul tarif:

Iluminat general		
Tarif normal	.	dela 29 la 35 Lei Kwo.
Tarif redus	.	dela 23 la 29 Lei Kwo.
Iluminat casnic		
Tarif de energie	.	dela 28 la 34 Lei Kwo.
Tarif menajer:		
a) Preț de bază 1, 2, 3, 4 5, camere	.	+ 20%
b) Preț de energie	.	dela 14 la 17 Lei Kwo.
	.	+ 20%
Tarif pausal	.	dela 16 la 18 Lei Kwo.
Forță în general		
Tarif cu preț de bază	.	+ 20%
Preț de bază	.	dela 8'50 la 10 Lei Kwo.
Preț de energie	.	+ 20%
Chirie pentru contoare	.	+ 20%

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

INFORMAȚII ECONOMICE

Noul regim al măcinșului

Printr-o proaspătă decizie ministerială s'a statornicit un nou așa zis regim al măcinșului la morile comerciale. Hotărârea ministerială prevede că din grâul care are o greutate hec-tolitrică de 75 kgr. se va putea scoate un procent de 65 la sută făină populară, 10 la sută făină albă, 2 la sută gris și 20 la sută țărățe. Pe de altă parte s'a hotărât urcarea taxelor de consum pentru făina albă dela 4.26 lei kgr., cât a fost până acum, la 6.50 lei. Ca urmare și prețul pâinei albe se va urca în aceeași măsură.

Pentru nevoile însămânțării cu cereale

Ministerul aprovizionării a stabilit următoarele cantități pentru fiecare agricultor producător: 300 kgr. secară: 180 kgr.; orz: 160 kgr.; ovăz: 140 kgr.; și porumb: 300 kgr. Odată cu aceasta producătorii sunt stăruitor rugați să însămânțeze în anul agricol 1944—1945 cel puțin suprafețele pentru care li s'au stabilit cantitățile de mai sus.

Sporirea producției

În diferitele întreprinderi industriale mai ales în Ardeal formează o preocupare de competență a guvernului care a luat întinse măsuri în scopul de mai sus.

Situația economică a Germaniei

Nu se anunță a fi dintre cele mai bune. Dimpotrivă se pare că în Germania rezervele alimentare au ajuns la un punct care dă mult de gândit conducerii. După cât se spune, armata duce criză de muniție iar populația de pâine și alte produse, ca grăsime carne ș. a. Ministerul de agricultură

al Germaniei a luat măsuri pentru reducerea cu 200 gr. a porției de pâine ce se servea zilnic fiecărei familii. Materialele principale cari au dus la aceste măsuri sunt a se găsi în recolta slabă din acest an și în reducerea simțitoare a exportului din alte țări. Deocamdată, așa se spune, în Germania grâul a fost înlocuit cu orzul, din care pricină a scăzut în mod simțitor producția de bere. Cu alte cuvinte Germania cârpește într'un loc și se rupe într'altul.

Contribuția Europei pentru alimentarea populației Germane

După o statistică întocmită de specialiștii vieții economice internaționale,

Germania s'a putut alimenta din belșug numai datorită împrejurărilor că în ultimii patru ani majoritatea statelor europene i-a stat la dispoziție cu puterea lor de producție. Se anunță astfel, că Germania ducea în fiecare an la ea: din Franța 1.300.000, Polonia 1.000.000 și România și alte țări balcanice alt milion tone de grâul; iar din Olanda 960.000 tone de cartofi și alte 500.000 tone de legume. Acum se află în Germania în afară de populație, 12.000.000 de lucrători străini, cari trebuiesc hrăniți. Nevoile frontului au scos din agricultura germană multe brațe de muncă. Cum se va descurca Germania în asemenea împrejurări, este foarte greu de priceput.

Despre păstrarea poamelor peste iarnă

Voind a trimite poame în locuri mai îndepărtate, trebuie să știm cum să le pachetăm, ca să ajungă în stare bună. Cele mai potrivite obiecte pentru transporturi mai mici sunt coșurile de nuele de salce, răchită sau de alun. Pentru transporturi mai mari folosim lăzi, coșuri, butoaie, buți de brad, în cari s'a transportat zahăr. Aceste vase trebuie să fie ușoare și mai bine largi decât înalte.

Cu cât vor fi poamele de soiuri mai fine, cu atât trebuie să se facă și pachetarea cu mai mare grijă. De aceea merlele și perele trebuie învelite fiecare în hârtie și punând mai întâi pae moi de secară ori mușchiu adunat încă de cu toamnă și uscat bine, așezăm una câte una cât se poate de aproape laolaltă, până ce am umplut vasul. Deasupra punem iară

pae și apoi așezăm fundul vasului, care și deasupra și dedesubt trebuie să aibă mai multe găurele, ca să poată străbate aerul printre poame, să nu se înădușe, dacă cumva timpul e mai moale. Fân sau otavă să nu punem niciodată printre poame, căci asudând poamele, acelea se jilăvesc curând și încălzindu-se nu numai că produc și ele miros de fân, dar se pot chiar putrezi.

În butoaie și buți este de ajuns, dacă se pun pe fund puține pae, apoi peste ele hârtie și la urmă merlele frumos unul peste altul, având însă de grijă, ca și pe margini dela fund până sus să se pună hârtie, ca prăvălindu-se buțile să nu se vatăme cele de pe la margini de doagele goale.

Profesoara de gospodărie

Ana Victor Lazăr

Păstrarea cărnii proaspete, vara. Carnea proaspătă de vacă, porc, vițel, ca să o putem păstra vara de pe o zi pe alta, o punem în apă clocotindă o lăsăm să dea de 2—3 ori în undă, o scoatem și o lăsăm să se răcească. Muierii o cârpă curată în oțet tare, o storceam, învelim carnea în ea și o punem într'o oală de pământ, acoperind oala cu un capac și o așezăm în pivniță. Gâina, puilul, rața, gâsca, vara pe călduri mari nu le opărim, ci le învelim numai în cârpă muștată în oțet și le punem în oala de pământ, cu capac în pivniță.

Muratul șuncilor și al altor cărnuri. Învelim carnea în foi de ceapă-usturoi, foi de dafin, pipier, le așezăm într'un vas curat de lemn (ciubăr sau ciubăraș) așezându-o bine, ca să se umple toate golurile, fierbem în 12 kgr. de apă 2 kgr. de sare, 5 decagrame de salitră, timp de jumătate de oră; după ce s'a răcit de tot, turnăm murătura peste carne, punem o scândură peste ea și pe scândură o piatră. După o săptămână scoatem carnea, o lăsăm să svinte 24 ore, apoi o punem la fum și o afumăm bine.

SFATURILE FOLOSITOARE

■ **Muștarul** e folositor numai luat cu măsura. Cine mănâncă prea mult poate face rană pe stomac și intestine. Bă se poate și invenina rău din el.

■ **Roșafa mâinilor** trece dacă le ungem cu un aluat făcut din făină de cartofi fierți cu coaje cu tot și amestecăm făina cu lapte. Unse așa, tragem mânuși, și ne spălăm până dimineața.

PENTRU CEASURILE DE ODIHNA

FOIȘOARĂ

Până mă știu cu moșie

*Până mă știu cu moșie,
N'am frică de sărăcie.
Dacă știu, că e o mea
Voiu lucra cu drag în ea.
De nu azi, aduce mâne,
Răul trece, ea rămâne
Și orișicât de târziu
Tot ajung în rând să fiu.*

*Pân' mă știu cu plug și boi
Nu am teamă de nevoi,
Că voiu prinde boii 'n jug,
Voiu pune mâna pe plug,
Pălăria pe-o ureche
Și'oiu cânta cântarea veche:*

*— „Trageți voi bot amândoi
„Și mă scoateți din nevoi,
„Indoși răstelele
„Să 'mputinăm relele!...*

*Boii mă vor asculta,
Eu relele le-oiu uita!*

Petru O. Orlățanu.

Foița glumeață a „Foi Poporului”

SNOAVE

A pățit-o

— Un avocat bătrân și urcios, care să ducea într'un sat depărtat ca să vorbească cu un client al său, întreba la o casă de țărani pe unde trebuia să meargă.

O țărăncă bătrână îi răspunse:
— Așteptați puțintel, căci eu trebuie să mă duc până la un sat vecin, și până când veți ajunge la drumul pe unde trebuie să apucați, putem merge împreună.

— Bine, răspunse avocatul, mai bine e cu un tovarăș prost de cât singur.

După ce merseră împreună, ca vre-o oră, avocatul întrebă dacă n'au ajuns încă la drumul pe unde trebuia să meargă el?

— Ba da, îi răspunse țărăncă, am și trecut de el de o jumătate de ceas, dar m'am gândit și eu că e mai bine cu un tovarăș prost de cât singură, și te-am lăsat să mai vii cu mine o bucată de loc.

La examen

— Fierul lăsat în aer liber suferă oare care schimbare?

— Da, d-le învățător.
— Care?
— Ruginește,
— Bravo! Dar aurul lăsat în aer liber suferă și el vre-o schimbare?

— Da, d-le.
— Și ce schimbare?
— O schimbare de stăpân. (adecă îl fură).

Țiganul sentinelă

În vremuri de primejdie totdeauna crește prețul brațelor bărbătești, fie acela chiar și de țigan. Așa a crescut și n răzmirița din 48, mai ales într'un orașel sășesc, unde erau puțini bărbați.

Iscoadele aduseseră vești rele și acum se sfătuiau bieții Sași: ce să facă, ca să înfrunte primejdia?...

Au hotărât într'un glas, ca să cheme sub arme pe toți câți sunt în stare să le poarte, chiar și pe Țigani, de cari — uitasem să vă spun — că erau o laie destul de mărișoară în capătul orașelului. Zis și făcut.

După ce i-au adunat ciotcă pe toți Țiganii, le-a ținut funogiul o vorbire, în care le-a lămurit primejdia care amenință tronul, precum și orașelul, în care locuiesc și ei, vorbindu-le și de datorința, care o au cu toții de a sări în ajutorul luminatului împărat împotriva răsculațiilor.

— Rău destul, jupâne — zice un țigan, după toate acestea, — dacă a ajuns înălțatul împărat, ca să scoată din țară moghiorșagurile, cu ajutorul nost, al Țiganilor!...

Dar vorba ceea: de silă bucuros, a luat fiecare pușca în spate și-a pornit la slujba împărătească. Ce era să facă? Cine era să se împotrivescă poruncii împărătești?

Cel mai îndrăzneț dintre ei fusese pus straje în capătul orașelului spunându-i-se, că de va lăsa pe cineva să intre în oraș, să știe că e fiul morții.

— Dar dacă nu va vrea s'asculte, jupâne, ce să fac?

— Să strigi: Halt! Wer da?, de trei ori și dacă tot nu se va opri, să-i dai foc!

— Bine, jupâne.
Stă el Țiganul oarecât, fără să se ivească nimenea prin împrejurări. Era doar răzmirița 'n țară, cine să-și primejduiască viața?

Într'un târziu însă, pecând se 'nvăluia ziua cu noaptea, iată că zărește străjerul nost un om voinic, venind spre el. Iși boldește Țiganul ochii mai bine, omul însă tot spre el. După ce s'a apropiat omul binișor numai ce cutremură odată văzduhul Țiganul:

Holtverda de trei ori!... și ja la Benga! Omul cu pricina însă nici habar de răcnetul Țiganului, venea cu îndrăzneală rară. Era un soldat, care voia să-l pună la 'ncercare pe Țigan, cum își face slujba.

Văzând Țiganul că aluia nici prin gând n-ți trece să s'oprească, pune pușca la picior, vără mâna în buzunar și frecând un chibrit de fundul pantalonilor, îi zice prietinește:
No, hai să-ți dau foc!

! „Cine-și rupe singur lan-
! țul — scapă de robie!” !

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI”

Ce este cultura adevărată

Intre batjocurile pe cari ni le-au adus și ni le aduc unele popoare vecine, e și aceea că noi suntem încă un popor înapoiat, un popor incult. Mai avem și acum neștiutori de carte nu ne place să ne dăm copiii la școală, nu avem o carte sau o gazetă în casă, nu suntem în rând „cu popoarele civilizate”. Așa ne acuză mai ales vecinii dela apus, ungurii. Ei au protestat douăzeci de ani după primul războiu mondial împotriva României mari și pe motivul acesta că Transilvania a ajuns în întunec din lumina culturii sub care a trăit pe vremea lor. Au strigat douăzeci de ani pe toate glasurile că-i o barbarie să pui o populație cultă sub stăpânia uneia lipsită de cultură. Iar acum se bocesc mereu că iar se întorc peste Transilvania vremurile de întunecare ale stăpânirii ungurești.

Multe ar fi de răspuns aici, dar ne vom mărgini la câteva observări, pentru că nu avem loc la gazetă pentru un răspuns mai lung. Știm și noi că-i bine și folositor ca fiecare om să fie trecut cel puțin prin școala primară și recunoaștem că mai avem și acum neștiutori de carte, dar numai între bătrâni, adică chiar între aceia cari s'au născut sub stăpânia ungurească. Românii sub treizeci de ani rar vei mai întâlni neștiutor de carte. Și noi mai găsi copii la școală din cei ce au urmat la școli în Ardealul de unde dela 1940—1944. Căci ei n'au învățat decât cântecele patriotice ungurești. Dar se știe că între țărani unguri de pe pustă sunt neasemănat mai mulți tineri și bătrâni cari n'au văzut școala în viața lor.

Dar adevărata cultură nu stă atât în știința de carte a unui popor, cât mai mult în așezămintele și legile din țara lui. Dacă aceste așezăminte și legi sunt pline de omenie și de dreptate, e o dovadă că poporul care și le-a adus e un popor luminat și cult, că are suflet nobil și superior, chiar dacă nu e mare cărturar.

Se știe că în România mare s'a făcut împrăștierea fără nici o deosebire de neam și lege: unde a fost pământ s'a dat și românilor și ungarilor. În țara noastră s'a dat dreptul de vot tuturor cetățenilor, ajunși la anumita vârstă. În România mare ungurii și sașii și-au avut școlile lor, bisericile lor, partidele lor politice. Au fost egali înaintea legii. În Ungaria nu s'a făcut nicio reformă agrară adevărată și azi mai sunt moșii de zeci și sute de mii de jugăre, nu este vot universal nici pentru unguri, ci numai pentru cei cari au anumită avere, iar românii, slovacii și sârbii cari au rămas în Ungaria, n'au avut nici școală nici biserică și nici n'au fost egali înaintea legii. Acum unde e adevărata cultură. Numai acolo unde statul poartă grije omenească de toți cetățenii lui.

„Afară de biserică, de școală, nația noastră n'a avut un așezământ care să fi cheltuit atâta osteneală și atâta însuflețire pentru luminarea poporului și buna lui îndrumare cât a cheltuit Astra”

— Spornica muncă în ogorul „Astrei” pe Valea-Hărtibaciului —

În epoca când întunericul stăpânește lumea când se năruie atâtea altare, când armele distrugerii macină atâtea temple de cultură și civilizație societatea Astra, această luminoasă vatră a culturii din Transilvania ne desprinde din acest războiu, zis ideologic, și ne avântă spre zările senine ale luminii, ale cărții și culturii.

Dacă în aceste vremuri de supremă încordare a voinței naționale, Astra nu poate să desfășoare o activitate culturală cât mai largă, totuși trecutul ei glorios, cu meritele ei netăgăduite pentru cultralizarea maselor și trezirea conștiinței naționale pe aceste meleaguri, ne întăresc în speranța că pășind pe căile trecutului, vom înșela lumina viitorului.

Războiul învrăjbește sufletele și atunci tot dela Astra ne vin îndemnurile pentru încurajări pe drumul îndrăznețelor afirmări și pentru crearea acelei solidarități naționale și sociale pe care să fie clădit zidul puternic, de care să se spargă toate încercările dușmanilor noștri de a crea prăpastie între cărturari și săteni.

În ciuda timpurilor prin care trecem, timpuri aspre de războiu, populația noastră, pe lângă faptul că ia parte cu toată râvna la tot greul pe care l ducem acum țara și neamul, muncind fiecare la locul său și din răspuțeri pentru a fi cât se poate de folos cauzei comunei românești, totuși mai ține să ia parte și la manifestările culturale, naționale și artistice.

În decursul veacurilor a avut de suferit foarte mult pe urma celor cari au căutat să-l desbina, să-l împartă și subjugă ca nație. Dar cea ce l-a salvat întotdeauna a fost credința, biserica, școala, iubirea de patrie și mai pe sus de toate solidaritatea națională.

Astăzi, când se încheie un an de muncă, Despărțământului de plasă al Astrei Valea-Hărtibaciului-Nocrich, își dă socoteala despre munca depusă pe altarul credinței și al neamului.

I. Activitatea despărțământului

Activitatea despărțământului se împarte în capitolele următoare:

1. Ședințele comitetului de plasă

La 30-X. 1943, plecând, președintele Nicolae Lăzăriciu, predă patrimoniul Despărțământului, vice președintelui, preot Ioan Ghicășan.

La 25-XII. 1943, compunerea programului de activitate pentru ciclul de iarnă, designarea conferențiarilor și fixarea datelor.

La 7-I. 1944. Reorganizarea cercurilor culturale și înscrierea de noi membrii.

Organizarea școlii țărănești de bărbaiți din Fofeldea și a școlilor de femei Cornățel, Benești, Fofeldea, Ghijasa, Tichindeal și stabilirea programului. La 25 Mai 1944, rapoarte de activitate și programe de activitate a cercurilor culturale. Comemorarea procesului memorandumului—Ziua Cărții —Cooptarea refugiaților în comitete—Programul de activitate al despărțământului în timpul verii.

Aceste ar fi pe scurt ideile principale cu care a fost preocupat despărțământul nostru în aceste zile de grea cumpănă.

2. Conferințe

În decursul anului conferențiarilor despărțământului au cutreerat aproape toate cele 14 comune aparținătoare Despărțământului și au ținut 42 conferințe cu subiecte religioase, morale, naționale și agricole. Conferințele au fost încadrate de șezători culturale date de tineret și școlarii din comună.

Conferințele au fost ținute de următorii conferențiarilor: Preot Ioan Ghicășan, vice-președintele Despărțământului Astrei; Ing. P. Baci. Șeful Ocolului Agricol; Dr. V. Cristea, medic circ. Nocrich; pretor Ioan Opresan Dr. I. Ciucean, medic vet., învățător I. Vasile, Director Centrul Practic, V. Chirițescu, cenzor statistic, Ioan Vaida judecător, Traian Belascu, preot Emil Turcu, secretar, de plasă, Dumitru Mărginean, Subinspector școlar, V. Streza, perceptor, N. Bălăban, Dir. C. F. V. Șerban subinspector școlar.

3. Port, joc și cânte

În timpurile acestea critice când bumbacul lipsește complet de pe piață, iar lăna este foarte rară, membrii Astrei au fost sfătuiți prin conferințe ca să cultive cât mai multe plante textile, cânepa și inul. S'au dat și premii celor cari au cultivat mai multă cânepă și in, îmbrăcându-și familia cu pânza de casă. Indemnuri călduroase s'au făcut pentru păstrarea și îmbrăcarea portului național.

Toate manifestările din despărțământ au fost încadrate de cântece. Îndeosebi amintim că despărțământul are coruri mixte pe patru voci în comuna Nocrich, Benești, Aljina, Jlimbav și Hosman.

Nu putem trece fără a face amintire că despărțământul de plasă, Valea-Hărtibaciului, al Astrei a fost la înălțimea chemării sale la toate ocaziile, așa la concursul județean 75% din premii au fost luate de Curcurele acestui despărțământ la port, joc și cor.

4. Monografii

S'a continuat cu strângerea de material pentru complectarea regiștrului istoric al despărțământului, în care s'a scris biografia tuturor eroilor căzuți pe câmpul de luptă. Partea II-a istoricul despărțământului și partea III-a momente mai însemnate.

5. Cinemotograf și muzeu

Încă din anul trecut s'a luat inițiativa procurării unui aparat de proiecție pentru despărțământ. Până în prezent nu s'a ajuns în posesia lui din lipsă de fonduri.

Până la procurarea aparatului s'a apelat la Părintele N. Constantin Sibiu care s'a și fost cu aparat de proiecție foarte bun în mai multe comune. În parte s'a strâns și ceva material pentru muzeu, dar din lipsă de local acțiunea a fost întreruptă.

6. Biblioteci

Despărțământul nu are bibliotecă, dar în schimb toate cele 14 cercuri au biblioteci mai mult sau mai puțin bogate în cărți, cari aproape toate au primit cărți dela centru în anul curent, sporind numărul lor. Numărul total al cărților din bibliotecile cercurilor este de 2.102 volume cu 861 cărți cetite de 554 cetitori.

7. Școli țărănești

Și în anul acesta s'a dat o deosebită importanță școlilor țărănești de bărbaiți și femei. Începând cu data de 9. I. 1944, până la 15. III. 1944, a funcționat școala de bărbaiți în comuna Fofeldea. Au fost înscriși 120 auditori din cari au frecventat regulat cursurile un număr de 80 auditori. Din partea despărțământului județean s'a dat suma de lei 15.000 ca premiu iar din partea Camerei Agricole a rămas ca suma să fie majorată pentru a se putea cumpăra o semănătoare de grâu cu 11 rânduri.

Școala a funcționat sub președinția Pr. I. Ghicășan, vice-președintele despărțământului și sub direcțiunea D-lui Ing. Petre Baci, Șeful Ocolului Agricol Nocrich. Au mai dat concursul următorii conferențiarilor: pr. V. Bonea, pr. E. Stoica, I. Vasile, V. Chirițescu, Dr. Ciuceanu, Ing. Nicoară, I. Opresan, P. Bibu, V. Streza, Dr. Vraciu, Dr. Faur, V. Șerban, și alții, cărora li se aduce mulțumiri și pe această cale.

Un mare neajuns s'a ivit în cale lipsa de conferențiarilor, din cauza concentrării.

Școli țărănești de femei au funcționat 5 și anume: în Nocrich cu 12 eleve, sub conducerea D-rei I. Ardeleanu; Benești cu 17 eleve, sub conducerea D-nei M. Poplăcenel; Fofeldea cu 35 eleve sub conducerea D-nei C. Rădulescu; Cornățel cu 12 eleve sub conducerea D-nei E. Florea; Tichindeal cu 10 eleve sub conducerea D-nei M. Enciu și Ghijasa de jos cu 36 eleve sub conducerea D-nei M. Cheșcu. Afară de școala din Nocrich, care a fost susținută de serviciul sanitar, toate celelalte școli de femei au fost, subvenționate de Despărțământul Județean, cu câte 3000 lei. Rezultatul acestor școli a fost dintre cele mai mulțumitoare.

8. Tineret și școlar și Astra

Un capitol nou și important în activitatea Astrei, a fost munca tineretului școlar refugiat și localnic din vara aceasta.

Tinerile vlăstare s'au înrolat sub steagul nostru și în frunte cu îndrumătorii lor au desfășurat o activitate culturală și artistică bogată și frumoasă.

Serbările Eroismului Românesc și ale Cărții, organizate de elevii și elevele de curs secundar au fost adevărate manifestații naționale și patriotice cari pe lângă că au păstrat trează cunoștința națională au mai avut și darul de a fi descreșit frunțile, de a fi preleguit aceea descăerare de nervi de care avem nevoie în aceste vremuri de restricte.

9. Situația Despărțământului

Despărțământul se compune din 14 cercuri cu 5 membrii pe viață, 656 membrii activi și 89 membrii ajutători.

10. Comitetul Despărțământului

Președinte: pâr. I. Ghicășan; v. președinte, T. Belascu, președinte, Turcu Emil, secretar, N. Bălăban, casier, V. Șerban, econom.

Membrii: Cornel Oros, preot Benești, Nicolae Cristea, notar Benești, Vasiliu Emil, notar Marpod, C. Constantin, învăț. Marpod, Pâr. V. Cheșcu, Aljina, pâr. Nichifor Teodor, Jlimbav.

**CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
FOAIA POPORULUI**